

Når børn vælger litteratur

Ved ph.d. Stine Reinholdt Hansen

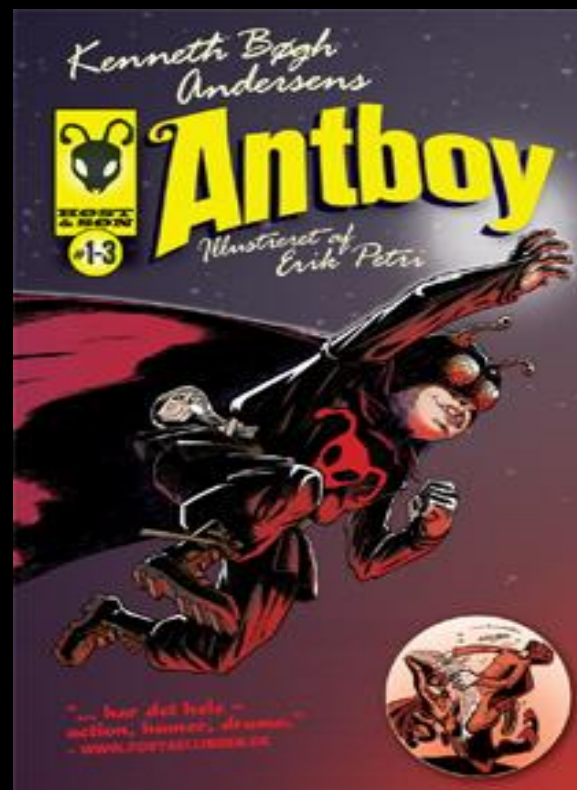
Afhandlingens forskningsdesign:

Kvantitativ spørgeskemaundersøgelse

Kognitive analyser af populære seriebøger

Meget enig i følgende udsagn:	Drenge	Piger
Jeg synes det er kedeligt at læse	14 %	7 %
Jeg ville blive glad, hvis nogen gav mig en bog i gave	19 %	28 %
Jeg nyder at læse	30 %	41 %

Billedskemaer:

"I'm on top of the situation"

- Skitseagtige mønstre som grundlæggende strukturerer vores sprog og kognition
- Er forbundet med en kropslig erfaring
- Bliver typisk aktiveret ved forholdsord som "på", "under", "over" osv. Det er ord som repræsenterer noget relationelt

Læsevaneundersøgelsens hovedafsnit:

- **Læselyst og motivation**
 - Hvad synes børn om at læse, hvorfor læser de, og hvorfor ikke?
- **Børns læsevaner –**
 - Hvad og hvor meget læses der?
- **Børns medievaner**
 - Hvor meget tid bruges der på bogen sammenlignet med andre medier?

5 pointer om børns læsevaner

1. Børn læste flere udenlandske forfattere i 2010 end i 2000
2. Alle adspurgte børn foretrækker først og fremmest serier og bøger med humor
3. Flere drenge end piger foretrækker læsning, som har et bestemt formål eller som indeholder action, spænding og film lignende sekvenser
4. Flere piger end drenge foretrækker læsning om kærlighed, venskab og realistiske problemstillinger, hvor identifikation og detaljerede beskrivelser spiller en vigtig rolle
5. En stor andel børn ville, uanset køn, alder og etnicitet, læse mere, hvis der var mere tid og flere bøger med emner, de interesserede sig for

Jeg ville nok læse mere hvis:

Drenge i prioriteret rækkefølge	%
1. det var emner, der interesserede mig	49
2. jeg havde mere tid	43
3. jeg syntes bedre om at læse	41
4. jeg vidste, hvad jeg skulle læse	36
5. bøgerne havde flere billeder	28
6. bibliotekerne lå tættere på	17
7. bibliotekerne var bedre	16
8. historierne var kortere	16
9. nogen læste højt for mig	13
10. mine forældre hjalp mig mere	12
11. min skole hjalp mig mere med det	7
12. mine venner læste mere	6

Piger i prioriteret rækkefølge	%
1. jeg havde mere tid	59
2. det var emner, der interesserede mig	50
3. jeg vidste, hvad jeg skulle læse	35
4. jeg syntes bedre om at læse	32
5. bøgerne havde flere billeder	26
6. bibliotekerne var bedre	17
7. historierne var kortere	16
8. bibliotekerne lå tættere på	14
9. mine forældre hjalp mig mere	13
10. nogen læste højt for mig	13
11. mine venner læste mere	9
12. min skole hjalp mig mere med det	7

Hvad læser børn i fritiden?:

Serier:

Hvad læser børn i fritiden?:

Serier:

Humor

Gys

Fantasy

Eksempler på appelstrukturer:

- Teksten er humoristisk
- Teksten er uhyggelig
- Teksten er spændende
- Teksten er informativ

- Teksten modsvarer stereotype forestillinger fx om køn
- Teksten trækker på kendte diskurser fra underholdningsbranchen (TV-serier, spil, reklamer...)

- Teksten tilbyder eksotisk flugt
- Teksten lægger op til identifikation og indlevelse

- Teksten gengiver særlige stemninger
- Teksten fremstiller følelser

Psykologiske funktioner (læserens behovsstruktur)

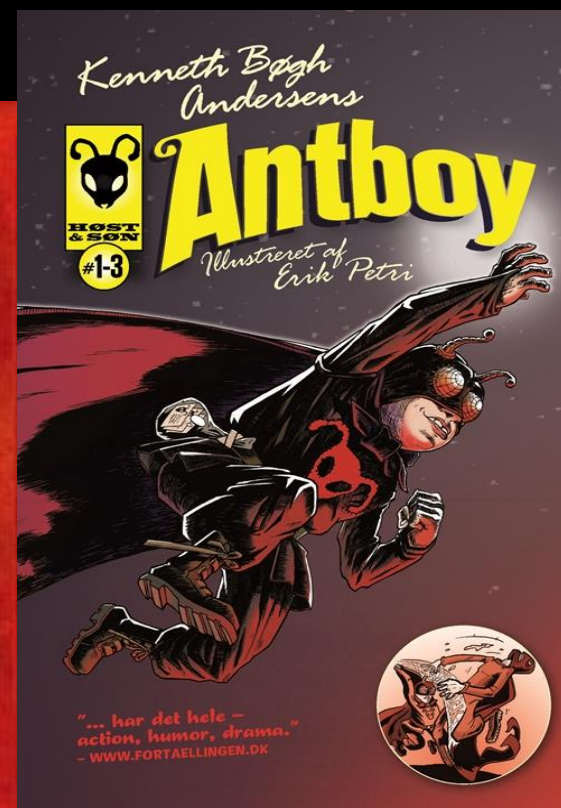
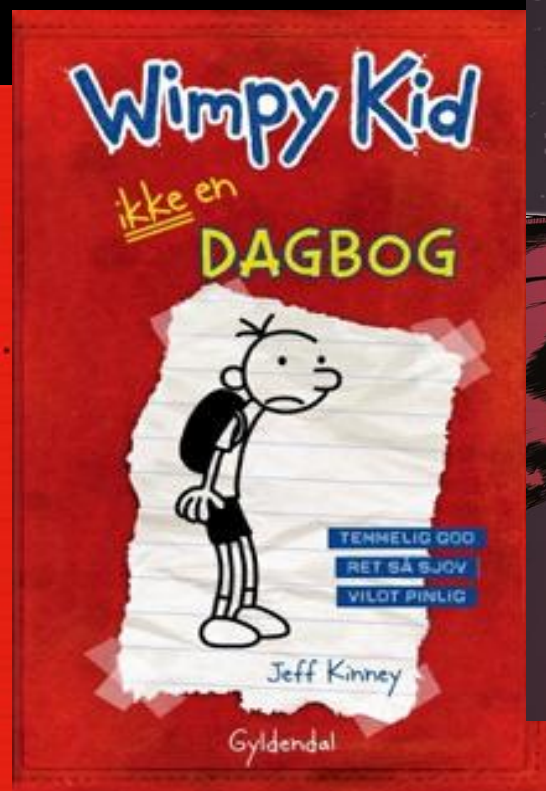
- Identifikation og indlevelse
- Fællesskab og samhørighed

- Oplysning og erfaring
- Intensitet og spænding (endorfin-kick)

- Virkelighedsflugt (eskapisme)
- Handlemuligheder

- Frisættelse og forløsning (katarsis)

Antihelte-humor og selvironi

Karmaboy – Kometen og den onde numseklø

Karmaboy - kometen og den onde numsekløe:

Efter en Elkjærpølse og to brød skulle Karmaboy til at klatre ud ad vinduet, da det bankede på døren til hans værelse. Og han nåede ikke engang at spørge, hvem det var, før døren gik op.

"KARMABOY!" råbte Tykke. **"HVOR ER NILLER?"**

Tiden var ikke til de lange forklaringer.

"Han er på tonden, og jeg skal på mission," sagde Karmaboy.

Tykke pegede på bøtten med numsecreme, som Karmaboy havde under armen. **"CHOKOLADE?"**

"Numsecreme," svarede Karmaboy.

"SKAL TYKKE SPISE DET?"

Karmaboy rystede på hovedet og forklarede på rekordtid sin mission i mosen.

"KLAMT!" råbte Tykke. **"OG SJOVT!"**

Karmaboy havde svært ved at se det sjove ved situationen.

"It's karmatime," sagde han og så højtideligt på Tykke.

"Nej, Karmaboy ... måsen i mosen: It's nummitime!" svarede han og væltede om på gulvet af grin, så Karmaboy kunne kravle ned ad tagrenderøret og ud på sin mission.

Karmaboy – Kometen og den onde numseklø

Appel:

- Humor og selvironi
- Genkendelighed/tidstypiske tendenser
- Identifikation og indlevelse

Psykologisk funktion:

- Identifikation og indlevelse
- Fællesskab og samhørighed
- Handlemuligheder
- Frisættelse og forløsning

Spørgsmål:

Hvordan kan bibliotekerne arbejde med paratekster på en kritisk/konstruktiv måde, der er et alternativ og supplement til forlagenes kommercielle dagsorden?

Gail Munde:

”What Are You Laughing At?
Differences in Children’s and
Adults Humorous Book
Selections for Children”

*Children’s Literature
Education. Vol 28. No 4.
1997*

Forskelle på børn og voksne i valg af humoristiske bøger til børn

Børn:

8-10årige

- Opgør med autoriteter
- Direkte og uhøjtidelig humor

10-13årige:

- Teenageårene er ufarlige, behøver ikke særlig opmærksomhed

Voksne:

8-10årige

- Kulturelle og litterære eksperimenter

10-13årige:

- Bøger der kredser om sorg og tab i forbindelse med teenageårene